

महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र
नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक
नगरी (सुधारणा) अध्यादेश, २०१५...

महाराष्ट्र शासन

नगर विकास विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: एमसीओ-२०१५/प्र.क्र.२८१/नवि-१४

मंत्रालय (मुख्य इमारत), ४ था मजला,

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई- ४०० ०३२.

तारीख: ०६ ऑक्टोबर, २०१५

वाचा -

१) शासन निर्णय, विधी व न्याय विभाग क्र.१६६३/ब, दि.०५.१०.२०१५

परिपत्रक

उपरोक्त वाचा येथील शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी (सुधारणा) अध्यादेश, २०१५ असा प्रसिध्द करण्यात आला आहे. सदर अध्यादेशाची मराठी व इंग्रजी प्रत माहिती व आवश्यक कार्यवाहीसाठी सोबत जोडली आहे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५१००६१८२९१९७७२५ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(ज. ना. पाटील)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. सर्व मा.मंत्री/ राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.मुख्य सचिव मंत्रालय, मुंबई.
४. सर्व अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

५. सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, नवीन प्रशासन भवन, मुंबई.
६. आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका.
७. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई.
८. सर्व विभागीय आयुक्त.
९. राज्यातील सर्व महानगरपालिकांचे आयुक्त.
१०. सर्व जिल्हाधिकारी.
११. राज्यातील सर्व नगरपरिषद/ नगरपंचायती यांचे मुख्याधिकारी.
१२. नगर विकास विभागातील सर्व उप सचिव/ अवर सचिव/ कक्ष अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई.
१३. निवडनस्ती (नवि-१४).

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार

वर्ष १, अंक ३४]

सोमवार, ऑक्टोबर ५, २०१५/आश्विन १३, शके १९३७

[पृष्ठे ५, किंमत : रुपये २३.००

असाधारण क्रमांक ६३

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम.

अनुक्रमणिका

सन २०१५ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्र १९.—मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी अध्यादेश.

पृष्ठे

१-५

नगर विकास विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय,
मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ५ ऑक्टोबर २०१५.

MAHARASHTRA ORDINANCE No. XIX OF 2015.

AN ORDINANCE

FURTHER TO AMEND THE MUMBAI MUNICIPAL CORPORATION ACT,
THE MAHARASHTRA MUNICIPAL CORPORATIONS ACT AND THE
MAHARASHTRA MUNICIPAL COUNCILS, NAGAR PANCHAYATS AND
INDUSTRIAL TOWNSHIPS ACT, 1965.

सन २०१५ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक १९.

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी अध्यादेश.

ज्याअर्थी, राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही ;

१८८८ चा आणि ज्याअर्थी, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, महाराष्ट्र
३, महानगरपालिका अधिनियम आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५
१९४९ चा यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे
५९. १९६५ चा अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली आहे ;
महा. ४०.

(१)

त्याअर्थी, आता, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ च्या खंड (१) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्राचे राज्यपाल, याद्वारे, पुढील अध्यादेश प्रख्यापित करीत आहेत :—

प्रकरण एक

प्रारंभिक

संक्षिप्त नाव व
प्रारंभ.

१. (१) या अध्यादेशास, महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी (सुधारणा) अध्यादेश, २०१५ असे म्हणावे.
- (२) तो, तात्काळ अंमलात येईल.

प्रकरण दोन

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम याची सुधारणा

सन १८८८ चा
अधिनियम क्रमांक
३ याच्या कलम
१६ ची सुधारणा.

२. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १६ मध्ये पोट-कलम (१अ) नंतर, पुढील १८८८ चा ३.

पोट-कलमे जादा दाखल करण्यात येतील :—

“ (१ब) (अ) एखादी व्यक्ती अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती किंवा नागरिकांचा मागासवर्ग (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “ राखीव प्रवर्ग ” असा करण्यात आला आहे) यांच्यासाठी राखून ठेवलेल्या जागेवर खोट्या दाव्याच्या किंवा ती व्यक्ती अशा राखीव प्रवर्गातील आहे असे घोषित करणाऱ्या जातीच्या खोट्या प्रमाणपत्राच्या आधारे, पालिका सदस्य म्हणून निवडून आली होती असा निर्णय देणारा आदेश यथास्थिति, कलम १८ किंवा कलम ३३ अन्वये संबंधित प्राधिकाऱ्याने दिलेला असल्यास, अशी व्यक्ती पालिका सदस्य म्हणून असण्यास किंवा पालिका सदस्य म्हणून निवडून येण्यासाठी निवडणूक लढविण्यास सहा वर्षांच्या कालावधीसाठी अनर्ह ठरेल.

(ब) संबंधित प्राधिकाऱ्याने असा आदेश दिल्याच्या दिनांकापासून अनर्हतेचा असा कालावधी सुरू होईल.

(१क) (अ) पोट-कलम (१ब) मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, पोट-कलम (१ब) मध्ये निर्देशिलेल्या राखीव जागेवर निवडून आलेल्या पालिका सदस्याने राखीव प्रवर्गातील असल्याचा केलेला दावा हा, खोट्या दाव्यावर किंवा प्रतिज्ञापत्रावर आधारलेला असल्यामुळे, महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००० याच्या कलम ६ च्या पोट-कलम (१) अन्वये घटित केलेल्या संबंधित पडताळणी समितीने किंवा जात प्रमाणपत्राची तपासणी करण्याच्या प्रयोजनासाठी राज्य शासनाकडून विनिर्दिष्ट करण्यात आलेल्या इतर कोणत्याही सक्षम प्राधिकाऱ्याने, त्या कारणावरून, अशा पालिका सदस्याचे जात प्रमाणपत्र अवैध असल्याचे घोषित केल्याच्या आणि ते रद्दबातल ठरविल्याच्या परिणामी, अशी व्यक्ती पालिका सदस्य म्हणून राहण्यास अनर्ह ठरेल, आणि त्यानंतर उक्त पडताळणी समितीने किंवा सक्षम प्राधिकाऱ्याने असे प्रमाणपत्र अवैध असल्याचे घोषित केल्याच्या आणि ते रद्दबातल ठरविल्याच्या दिनांकास व त्या दिनांकापासून त्या पालिका सदस्याने आपले पद रिकामे केले असल्याचे मानण्यात येईल.

२००१ चा
महा. २३.

(ब) एखादी व्यक्ती पालिका सदस्य म्हणून असण्यास अनर्ह ठरल्यास आणि परिणामी असा पालिका सदस्य म्हणून असलेले त्याचे पद खंड (अ) अन्वये रिक्त झाल्यास, राज्य शासन, राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे अशा व्यक्तीस अशा आदेशाच्या दिनांकापासून सहा वर्षांच्या कालावधीकरिता पालिका सदस्य म्हणून निवडून येण्यास किंवा पालिका सदस्य म्हणून असण्यास अनर्ह ठरविले.”.

प्रकरण तीन

महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम याची सुधारणा

१९४९ चा
५९.

३. महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १० मध्ये पोट-कलम (१अ) नंतर, पुढील पोट-कलमे जादा दाखल करण्यात येतील :—

सन १९४९ चा
अधिनियम क्रमांक
५९ याच्या कलम
१० ची सुधारणा.

“(१ब) (अ) एखादी व्यक्ती अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती किंवा नागरिकांचा मागासवर्ग (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “राखीव प्रवर्ग” असा करण्यात आला आहे) यांच्यासाठी राखून ठेवलेल्या जागेवर खोट्या दाव्याच्या किंवा ती व्यक्ती अशा राखीव प्रवर्गातील आहे असे घोषित करणाऱ्या जातीच्या खोट्या प्रमाणपत्राच्या आधारे, पालिका सदस्य म्हणून निवडून आली होती असा निर्णय देणारा आदेश यथास्थिति, कलम १२ किंवा कलम १६ अन्वये संबंधित प्राधिकाऱ्याने दिलेला असल्यास, अशी व्यक्ती पालिका सदस्य म्हणून असण्यास किंवा पालिका सदस्य म्हणून निवडून येण्यासाठी निवडणूक लढविण्यास सहा वर्षांच्या कालावधीसाठी अनर्ह ठरेल.

(ब) संबंधित प्राधिकाऱ्याने असा आदेश दिल्याच्या दिनांकापासून अनर्हतेचा असा कालावधी सुरू होईल.

२००१ चा
महा. २३.

(१क) (अ) पोट-कलम (१ब) मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, पोट-कलम (१ब) मध्ये निर्देशिलेल्या राखीव जागेवर निवडून आलेल्या पालिका सदस्याने राखीव प्रवर्गातील असल्याचा केलेला दावा हा खोट्या दाव्यावर किंवा प्रतिज्ञापत्रावर आधारलेला असल्यामुळे, महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००० याच्या कलम ६ च्या पोट-कलम (१) अन्वये घटित केलेल्या संबंधित पडताळणी समितीने किंवा जात प्रमाणपत्राची तपासणी करण्याच्या प्रयोजनासाठी राज्य शासनाकडून विनिर्दिष्ट करण्यात आलेल्या इतर कोणत्याही सक्षम प्राधिकाऱ्याने, त्या कारणावरून, अशा पालिका सदस्याचे जात प्रमाणपत्र अवैध असल्याचे घोषित केल्याच्या आणि ते रद्दबातल ठरविल्याच्या परिणामी, अशी व्यक्ती पालिका सदस्य म्हणून राहण्यास अनर्ह ठरेल, आणि त्यानंतर उक्त पडताळणी समितीने किंवा सक्षम प्राधिकाऱ्याने असे प्रमाणपत्र अवैध असल्याचे घोषित केल्याच्या आणि ते रद्दबातल ठरविल्याच्या दिनांकास व त्या दिनांकापासून त्या पालिका सदस्याने आपले पद रिकामे केले असल्याचे मानण्यात येईल.

(ब) एखादी व्यक्ती पालिका सदस्य म्हणून असण्यास अनर्ह ठरल्यास आणि परिणामी असा पालिका सदस्य म्हणून असलेले त्यांचे पद खंड (अ) अन्वये रिक्त झाल्यास, राज्य शासन, **राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे अशा व्यक्तीस अशा आदेशाच्या दिनांकापासून सहा वर्षांच्या कालावधीकरिता पालिका सदस्य म्हणून निवडून येण्यास किंवा पालिका सदस्य म्हणून असण्यास अनर्ह ठरविल. ”.

प्रकरण चार

महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ याची सुधारणा

१९६५ चा
महा. ४०.

४. महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ याच्या कलम १६ मध्ये पोट-कलम (१अ) नंतर, पुढील पोट-कलमे जादा दाखल करण्यात येतील :—

सन १९६५ चा
महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ४० याच्या
कलम १६ ची
सुधारणा.

“(१ब) (अ) एखादी व्यक्ती अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती किंवा नागरिकांचा मागासवर्ग (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “राखीव प्रवर्ग” असा करण्यात आला आहे) यांच्यासाठी राखून ठेवलेल्या जागेवर खोट्या दाव्याच्या किंवा ती व्यक्ती अशा राखीव प्रवर्गातील आहे असे घोषित करणाऱ्या जातीच्या खोट्या प्रमाणपत्राच्या आधारे, परिषद सदस्य म्हणून निवडून आली होती असा निर्णय देणारा आदेश यथास्थिति, कलम २१ किंवा कलम ४४ अन्वये संबंधित प्राधिकाऱ्याने दिलेला असल्यास, अशी व्यक्ती परिषद सदस्य म्हणून असण्यास किंवा परिषद सदस्य म्हणून निवडून येण्यासाठी निवडणूक लढविण्यास सहा वर्षांच्या कालावधीसाठी अनर्ह ठरेल.

(ब) संबंधित प्राधिकाऱ्याने असा आदेश दिल्याच्या दिनांकापासून अनर्हतेचा असा कालावधी सुरू होईल.

(१क) (अ) पोट-कलम (१ब) मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, पोट-कलम (१ब) मध्ये निर्देशिलेल्या राखीव जागेवर निवडून आलेल्या परिषद सदस्याने राखीव प्रवर्गातील असल्याचा केलेला दावा हा खोट्या दाव्यांवर किंवा प्रतिज्ञापत्रावर आधारलेला असल्यामुळे, महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, २००१ चा अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००० याच्या कलम ६ च्या पोट-कलम (१) अन्वये घटित केलेल्या संबंधित पडताळणी समितीने किंवा जात प्रमाणपत्राची तपासणी करण्याच्या प्रयोजनासाठी राज्य शासनाकडून विनिर्दिष्ट करण्यात आलेल्या इतर कोणत्याही सक्षम प्राधिकाऱ्याने, त्या कारणावरून, अशा परिषद सदस्याचे जात प्रमाणपत्र अवैध असल्याचे घोषित केल्याच्या आणि ते रद्दबातल ठरविल्याच्या परिणामी, अशी व्यक्ती परिषद सदस्य म्हणून राहण्यास अनर्ह ठरेल, आणि त्यानंतर उक्त पडताळणी समितीने किंवा सक्षम प्राधिकाऱ्याने असे प्रमाणपत्र अवैध असल्याचे घोषित केल्याच्या आणि ते रद्दबातल ठरविल्याच्या दिनांकास व त्या दिनांकापासून त्या परिषद सदस्याने आपले पद रिकामे केले असल्याचे मानण्यात येईल.

(ब) एखादी व्यक्ती परिषद सदस्य म्हणून असण्यास अनर्ह ठरल्यास आणि परिणामी असा परिषद सदस्य म्हणून असलेले त्याचे पद खंड (अ) अन्वये रिक्त झाल्यास, राज्य शासन, **राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे अशा व्यक्तीस अशा आदेशाच्या दिनांकापासून सहा वर्षांच्या कालावधीकरिता परिषद सदस्य म्हणून निवडून येण्यास किंवा परिषद सदस्य म्हणून असण्यास अनर्ह ठरविले. ”.

प्रकरण पाच

संकीर्ण

अडचण दूर
करण्याचा
अधिकार.

५. (१) या अध्यादेशाद्वारे सुधारणा केलेल्या मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, महाराष्ट्र महानगरपालिका १८८८ चा अधिनियम किंवा, यथास्थिति, महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ याच्या तरतुदी अंमलात आणताना कोणतीही अडचण उद्भवल्यास, राज्य शासनास, प्रसंगानुरूप ती अडचण दूर करण्याच्या प्रयोजनासाठी त्यास आवश्यक किंवा इष्ट वाटतील असे या अध्यादेशाच्या तरतुदींशी विसंगत नसलेले निदेश, **राजपत्रात** प्रसिद्ध केलेल्या आदेशाद्वारे, देता येतील. १९४९ चा ५९. १९६५ चा ४०.

(२) पोट-कलम (१) अन्वये काढण्यात आलेला प्रत्येक आदेश, तो काढण्यात आल्यानंतर शक्य तितक्या लवकर, राज्य विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहापुढे ठेवण्यात येईल.

निवेदन.

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम (१८८८ चा ३), महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम (१९४९ चा ५९) आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (१९६५ चा महा. ४०) यांच्या तरतुदीनुसार, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती किंवा यथास्थिती, नागरिकांचा मागासवर्ग यांसाठी राखीव असलेल्या जागेवरील निवडणूक लढविण्याची इच्छा असलेल्या प्रत्येक व्यक्तीने, नामनिर्देशन पत्रासोबत, महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००० (२००१ चा महा. २३) याच्या तरतुदीनुसार सक्षम प्राधिकाऱ्याने दिलेले जातीचे प्रमाणपत्र आणि पडताळणी समितीने दिलेले वैधता प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक असेल.

२. ज्या महानगरपालिकांच्या आणि नगरपरिषदांच्या सार्वत्रिक व पोट-निवडणुकांसाठी नामनिर्देशनपत्र भरण्याचा शेवटचा दिनांक ३१ डिसेंबर २०१७ किंवा त्यापूर्वीचा असेल, त्याबाबतीत जनतेकडून व संभाव्य उमेदवारांकडून त्या निवडणुका लढविण्याच्या संधीपासून त्यांना वंचित राहावे लागेल अशी अनेक निवेदने मिळाल्यामुळे, यथास्थिति, पालिका सदस्यांच्या किंवा परिषद सदस्यांच्या राखीव जागांवर निवडणुका लढविण्यास इच्छुक असलेल्या आणि नामनिर्देशनपत्र भरतेवेळी सादर करण्याकरिता जात वैधता प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी जात पडताळणी समितीकडे अर्ज केलेल्या व्यक्तींना ते निवडून आल्याचे घोषित झाल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या आत जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्याची परवानगी देण्याच्या दृष्टीने, उक्त महानगरपालिका कायद्यांमध्ये सन २०१५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक १३ द्वारे सुधारणा करण्यात आलेली आहे. तसेच अशीही तरतूद केली आहे की, जर त्या व्यक्तीने, ती निवडून आल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या मुदतीत वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्यात कसूर केल्यास, तिची निवड भूलक्षी प्रभावाने रद्द झाली असल्याचे मानण्यात येईल आणि यथास्थिति, ती पालिका सदस्य किंवा परिषद सदस्य राहण्यास निरह ठरेल.

३. उक्त तरतुदी राखीव वर्गातील खऱ्याखऱ्या उमेदवारांवरील अन्यायास कारणीभूत ठरत असल्याचे दिसून आले आहे. बनावट उमेदवारांस राखीव जागांवर निवडणूक लढविण्यास जरब बसविण्याच्या हेतूने पडताळणी समितीकडून अशा व्यक्तीचे जातीचे प्रमाणपत्र अवैध असल्याचे घोषित करण्यात आल्यावर त्या व्यक्तीस सहा वर्षांच्या कालावधीकरिता पालिका सदस्य किंवा परिषद सदस्य म्हणून असण्यास अथवा यथास्थिति, पालिका सदस्य किंवा परिषद सदस्य म्हणून निवडणूक लढविण्यास अनर्ह ठरविण्याच्या हेतूने, उक्त महानगरपालिका कायद्यांमध्ये यथोचित तरतुदी समाविष्ट करण्याचे प्रस्तावित केले आहे.

४. राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही आणि उपरोक्त प्रयोजनांसाठी मुंबई महानगरपालिका अधिनियम (१८८८ चा ३), महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम (१९४९ चा ५९) आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (१९६५ चा महा. ४०) यांमध्ये आणखी सुधारणा करण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यापालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली आहे, म्हणून, हा अध्यादेश प्रख्यापित करण्यात येत आहे.

मुंबई,
दिनांक ५ ऑक्टोबर २०१५.

चे. विद्यासागर राव,
महाराष्ट्राचे राज्यपाल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

मनीषा पाटणकर-म्हैसकर,
शासनाच्या सचिव.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग आठ

वर्ष १, अंक ५२]

सोमवार, ऑक्टोबर ५, २०१५/आश्विन १३, शके १९३७

[पृष्ठे ५, किंमत : रुपये २७.००

असाधारण क्रमांक १०९

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम आणि विधि व न्याय विभागाकडून आलेली विधेयके (इंग्रजी अनुवाद).

In pursuance of clause (3) of article 348 of the Constitution of India, the following translation in English of the Maharashtra Municipal Corporations and the Maharashtra Municipal Councils, *Nagar Panchayats* and Industrial Townships (Amendment) Ordinance, 2015 (Mah. Ord. XIX of 2015), is hereby published under the authority of the Governor.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

N. J. JAMADAR,

I/c. Secretary (Legislation) to Government,
Law and Judiciary Department.

[Translation in English of the Maharashtra Municipal Corporations and the Maharashtra Municipal Councils, *Nagar Panchayats* and Industrial Townships (Amendment) Ordinance, 2015 (Mah. Ord. XIX of 2015), published under the authority of the Governor.]

URBAN DEVELOPMENT DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk, Mantralaya,
Mumbai 400 032, dated the 5th October 2015.

MAHARASHTRA ORDINANCE No. XIX OF 2015.

AN ORDINANCE

further to amend the Mumbai Municipal Corporation Act, the Maharashtra Municipal Corporations Act and the Maharashtra Municipal Councils, Nagar Panchayats and Industrial Townships Act, 1965.

WHEREAS both Houses of the State Legislature are not in session ;

AND WHEREAS the Governor of Maharashtra is satisfied that

CHAPTER I

PRELIMINARY

Short title and commencement. **1.** (1) This Ordinance may be called the Maharashtra Municipal Corporations and the Maharashtra Municipal Councils, *Nagar Panchayats* and Industrial Townships (Amendment) Ordinance, 2015.

(2) It shall come into force at once.

CHAPTER II

AMENDMENT TO MUMBAI MUNICIPAL CORPORATION ACT.

Amendment of section 16 of III of 1888. **2.** In section 16 of the Mumbai Municipal Corporation Act, after sub-section (1A), the following sub-sections shall be inserted, namely :— III of 1888.

“(1B)(a) A person shall be disqualified for being a Councillor, or for contesting an election for being elected as a Councillor, for a period of six years, if, an order is passed by the concerned authority, under section 18 or, as the case may be, section 33, holding that such person was elected as a Councillor to a seat which was reserved for a member belonging to a Scheduled Caste, a Scheduled Tribe or a Backward Class of Citizens (hereinafter referred to as “a reserved category”) on the basis of false claim or a false Caste Certificate declaring that such person belonged to such reserved category.

(b) Such period of disqualification shall be computed with effect from the date of passing such order by the concerned authority.

(1C) (a) Notwithstanding anything contained in sub-section (1B), a Councillor who has been elected to a reserved seat as mentioned in sub-section (1B), shall be disqualified for being such Councillor consequent upon the concerned Scrutiny Committee constituted under sub-section (1) of section 6 of the Maharashtra Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (*Vimukta Jatis*), Nomadic Tribes, Other Backward Classes and Special Backward Category (Regulation of Issuance and Verification of) Caste Certificate Act, 2000 or any other Competent Authority specified by the State Government for the purpose of scrutiny of the Caste Certificates, declaring the Caste Certificate of such Councillor to be invalid and cancelling the same, on the ground of the same having been based on a false claim or declaration made by such person claiming to be belonging to the reserved category, and thereupon the Councillor shall be deemed to have vacated his office on and from the date of declaration of such Certificate to be invalid and cancellation of the same by the said Scrutiny Committee or by the Mah. XXIII of 2001.

1949. 3. In section 16 of the Maharashtra Municipal Corporations Act, after sub-section (1A), the following sub-sections shall be inserted, namely :—

Amendment of section 10 of LIX of 1949.

“(1B) (a) A person shall be disqualified for being a Councillor, or for contesting an election for being elected as a Councillor, for a period of six years, if, an order is passed by the concerned authority, under section 12 or, as the case may be, section 16, holding that such person was elected as a Councillor to a seat which was reserved for a member belonging to a Scheduled Caste, a Scheduled Tribe or a Backward Class of Citizens (hereinafter referred to as “a reserved category”) on the basis of false claim or a false Caste Certificate declaring that such person belonged to such reserved category.

(b) Such period of disqualification shall be computed with effect from the date of passing of such order by the concerned authority.

(1C) (a) Notwithstanding anything contained in sub-section (1B), a Councillor who has been elected to a reserved seat as mentioned in sub-section (1B), shall be disqualified for being such Councillor consequent upon the concerned Scrutiny Committee constituted under sub-section (1) of section 6 of the Maharashtra Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (*Vimukta Jatis*), Nomadic Tribes, Other Backward Classes and Special Backward Category (Regulation of Issuance and Verification of) Caste Certificate Act, 2000 or any other Competent Authority specified by the State Government for the purpose of scrutiny of the Caste Certificates, declaring the Caste Certificate of such Councillor to be invalid and cancelling the same, on the ground of the same having been based on a false claim or declaration made by such person claiming to be belonging to the reserved category, and thereupon the Councillor shall be deemed to have vacated his office on and from the date of declaration of such Certificate to be invalid and cancellation of the same by the said Scrutiny Committee or by the Competent Authority.

(b) On any person having been disqualified for being a Councillor and consequently, his seat as such Councillor having become vacant under clause (a), the State Government shall, by notification in the *Official Gazette*, disqualify such person for being elected or being a Councillor for a period of six years from the date of such order. ”.

CHAPTER IV

AMENDMENT TO THE MAHARASHTRA MUNICIPAL COUNCILS, *NAGAR PANCHAYATS* AND INDUSTRIAL TOWNSHIPS ACT, 1965

Mah. XL of 1965.

4. In section 16 of the Maharashtra Municipal Councils, *Nagar Panchayats* and Industrial Townships Act, 1965, after sub-section (1A), the following sub-sections shall be inserted, namely :—

Amendment of section 16 of Mah. XL of 1965.

“(1B) (a) A person shall be disqualified for being a Councillor, or for contesting an election for being elected as a Councillor, for a period of six years, if, an order is passed by the concerned authority, under

a Councillor who has been elected to a reserved seat as mentioned in sub-section (1B), shall be disqualified for being such Councillor consequent upon the concerned Scrutiny Committee constituted under sub-section (1) of section 6 of the Maharashtra Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (*Vimukta Jatis*), Nomadic Tribes, Other Backward Classes and Special Backward Category (Regulation of Issuance and Verification of) Caste Certificate Act, 2000 or any other Competent Authority specified by the State Government for the purpose of scrutiny of the Caste Certificates, declaring the Caste Certificate of such Councillor to be invalid and cancelling the same, on the ground of the same having been based on a false claim or declaration made by such person claiming to be belonging to the reserved category, and thereupon the Councillor shall be deemed to have vacated his office on and from the date of declaration of such Certificate to be invalid and cancellation of the same by the said Scrutiny Committee or by the Competent Authority.

Mah.
XXIII of
2001.

(b) On any person having been disqualified for being a Councillor and consequently, his seat as such Councillor having become vacant under clause (a), the State Government shall, by notification in the *Official Gazette*, disqualify such person for being elected or being a Councillor for a period of six years from the date of such order.”.

CHAPTER V MISCELLANEOUS

Power to
remove
difficulty.

5. (1) If any difficulty arises in giving effect to the provisions of the Mumbai Municipal Corporation Act, the Maharashtra Municipal Corporations Act or, as the case may be, the Maharashtra Municipal Councils, *Nagar Panchayats* and Industrial Townships Act, 1965, as amended by this Ordinance, the State Government may, as occasion arises, by an order published in the *Official Gazette*, give such directions not inconsistent with the provisions of this Ordinance, as may appear to it to be necessary or expedient for the purpose of removing the difficulty.

III of
1888.
LIX of
1949.
Mah. XL
of 1965.

(2) Every order made under sub-section (1) shall be laid, as soon as may be, after it is made, before each House of the State Legislature.

Maharashtra Municipal Councils, *Nagar Panchayats* and Industrial Townships Act, 1965 (Mah. XL of 1965), every person desirous of contesting the election to a seat reserved for the Scheduled Castes, Scheduled Tribes or, as the case may be, Backward Class of Citizens, shall be required to submit, along with the nomination paper, Caste Certificate issued by the Competent Authority and the Validity Certificate issued by the Scrutiny Committee in accordance with the provisions of the Maharashtra Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (*Vimukta Jatis*), Nomadic Tribes, Other Backward Classes and Special Backward Category (Regulation of Issuance and Verification of) Caste Certificate Act, 2000 (Mah. XXIII of 2001).

2. On receiving the number of representations from the public and prospective candidates that they would be deprived of the opportunity to contest the general and bye-elections to the Municipal Corporations and Municipal Councils for which the last date of filing of nominations falls on or before the 31st December 2017, the said municipal laws have been amended by Mah. XIII of 2015, with a view to allow the persons desirous of contesting elections for reserved seats for Councillors and who have applied to the Scrutiny Committee for obtaining Validity Certificate to submit, at the time of filing the nomination, an undertaking that they shall submit the Validity Certificate within six months from the date on which they are declared elected. It is also provided that, if the person fails to produce the Validity Certificate within a period of six months from the date of his election, his election shall be deemed to have been terminated retrospectively and he shall be disqualified for being a Councillor.

3. It is observed that the said provisions are likely to cause injustice to the bonafide candidates from the reserved category. In order to deter the bogus candidates from contesting for the reserved seats, it is proposed to incorporate suitable provisions in the said municipal laws with a view to disqualify such person for being a Councillor or for contesting an election for being elected as a Councillor, for a period of six years, upon his Caste Certificate being declared invalid by the Scrutiny Committee.

4. As both Houses of the State Legislature are not in session and the Governor of Maharashtra is satisfied that circumstances exist which render it necessary for him to take immediate action further to amend the Mumbai Municipal Corporation Act (III of 1888), the Maharashtra Municipal Corporations Act (LIX of 1949) and the Maharashtra Municipal Councils, *Nagar Panchayats* and Industrial Townships Act, 1965 (Mah. XL of 1965), for the purposes aforesaid, this Ordinance is promulgated.

Mumbai,
Dated the 5th October 2015.

CH. VIDYASAGAR RAO,
Governor of Maharashtra.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,